

Preek 30 mei 2021 door Pastor Henk Hudepohl

Lezingen: Jesaja 55 , 1 – 13 en Matteüs 14 , 13 - 21

Gedurende de periode waarin ik als pastor heb gewerkt heb ik met enige regelmaat cursussen verzorgd op het terrein van liturgie. En dan met name toerusting van vrijwilligers in het voorgaan in avondwaken en uitvaarten. Die bijeenkomsten begin ik meestal met de vraag wie er allemaal een rol heeft in de liturgie. Wie zagezegd de actoren zijn. En dan volgt een heel rijtje. Te beginnen met de voorganger. Daarnaast komen dan nog lector, organist, zangers, andere musici opdraven, en niet te vergeten een koster.

Doorgaans valt er dan een stilte, want dan heeft men van alles bijeengesprokkeld. Tot iemand tot het heldere inzicht komt dat we ook heel de gemeenschap moeten noemen als deelnemer aan de liturgie. Maar er is altijd één hekkensluiter in het rijtje. En dat is God zelf.

Uiteindelijk, zo luidt mijn betoog bij zo'n cursus, uiteindelijk zijn alleen die laatste twee, de werkelijke actoren in de liturgie. De Eeuwige en zijn volk. Alle andere taken en rollen, hoe belangrijk ze ook mogen zijn, ze staan als het goed is in dienst van die ene gemeenschap. Het gaat in de liturgie om de ontmoeting tussen God zelf en zijn volk.

Een volk dat bestaat uit individuen, maar waarvan we ook mogen zeggen: het overstijgt juist in samenzijn dat individuele. Zoals gezongen in het openingslied. Dat ik U horen mag met hart en ziel, maar tevens, dat wij u horen, dat wij u leven. Horen naar God. Een God die tot ons spreekt. Niet in de fysiek directe zin, maar in zijn woord wat hier van week tot week klinkt.

En zo is het vandaag ook, tenminste, als het goed is. Voorop de liturgie staat dan wel dat het een viering is bij gelegenheid van mijn afscheid als pastor, als voorganger, maar daar dient het in wezen niet om te gaan. Het dient te gaan om een gemeenschap van mensen waarin het woord van de Eeuwige klinkt en waar dat woord vruchtbaar zal zijn. Zoals we konden horen in het betoog van de profeet Jesaja.

En die vruchtbaarheid die mogen we ook beluisteren in het verhaal van de wonderbare spijziging. Heel technisch, gewoon puur vanuit een grondige exegese, het draait in het verhaal om de getallen 5 en 2. En vijf staat voor de vijf boeken van Mozes, de Thora. En de twee, het getal van die vissen, dat staat voor heel de Joodse Bijbel. Dat boek wat wij kennen onder de titel Oude Testament. Heel dat Joodse boek wordt door Matteüs aangeduid met de term: wet en profeten.

Het komt overeen met de grote stromingen binnen het Jodendom. De orthodoxie waar men uitsluitend uitgaat van wat in die eerste vijf boeken staat. De tweede opvatting die uitgaat van zowel Thora alsmede de verdere geschriften. En daarvan wordt vandaag uitgedeeld.

Uitdelen van 5 broden en 2 vissen. Uitdelen van het Woord van de Eeuwige. En wat blijft er over? Twaalf manden vol brokstukken. En twaalf is ook zo'n symbolisch getal; het staat voor alle stammen van Israël. Oftewel, er is voldoende voor heel het volk.

En juist die twaalf manden die overblijven, daar zou ik vandaag de aandacht op willen vestigen. Op dat wat overblijft. Of misschien is het beter om te zeggen: op dat wat we overlaten aan de ander.

Het doet me denken aan de gewoonte in de joodse traditie om een religieuze bijeenkomst niet eerder te beginnen dan dat er tien mensen aanwezig zijn. Want zo is de redenatie: wanneer we met tien mensen bijeen zijn, en iedere aanwezige volvoert één van de tien woorden, de tien geboden, dan zorgen we tezamen dat heel de wet volbracht wordt en dan kunnen we met recht voor de Heer treden.

Vandaag denk ik dan: wellicht wordt met die twaalf manden ook wel zoiets aangeduid. Hoeveel bepalingen Thora ook kent, of samengevat die tien Woorden, ik moet als mens niet proberen om in mijn eentje alles te volbrengen, alles te doen. Dat is niet te doen. Geen mens die dat kan opbrengen.

Neen, er blijven twaalf manden over zegt ons het verhaal. Twaalf manden, niet om te zeggen: laat een ander maar eens wat doen. Twaalf manden die ons ook aanzeggen om verder te gaan met vertrouwen. Vertrouwen dat ik, dat jij het niet alleen hoeft te doen, maar dat je er van uit mag gaan dat ook de ander zijn, haar steentje bijdraagt.

Paul, het was natuurlijk fijn geweest wanneer er thans duidelijkheid was geweest over een andere pastor die samen met jou de pastorale zorg ter hand gaat nemen, maar helaas is dat moment nog niet daar. En misschien dat je je wel eens vertwijfeld afvraagt: hoe moet het nu verder. Ik zou zeggen: vertrouw er op dat er ook in deze parochie, en in de afzonderlijke gemeenschappen, voldoende handen zijn. Dat er voldoende meedenkende mensen zijn. Dat er mensen zijn met soms jarenlange ervaring. Dat je gedurende je pastoraat ook mag ontdekken dat mensen soms onvermoede kwaliteiten hebben.

Ik wens je toe dat je met dat vertrouwen je weg in de parochie zult gaan. Dat ook hier in onze gemeenschap die twaalf manden zijn met, ik wil hier niet zegen overschot, maar wel reserve. Heb vertrouwen in die mensen en richt je als pastor vooral op het ondersteunen en inspireren van al die mensen die samen de parochie dragen.

Ik haast me daar aan toe te voegen, dat de inzet van de vele vrijwilligers in onze gemeenschappen niet uitsluitend daar moet geschieden waar pastores ontbreken. Neen, die twaalf manden symboliseren het hele volk. En wat ik hier over onze kerkelijke gemeenschap zegt geldt voor elke gemeenschap waar mensen samen leven, samen werken. Dat je je aandeel levert in een gemeenschap. Daar waar je kunt. Met de mogelijkheden, de talenten die jij hebt. In het vertrouwen dat je ook zaken aan een ander kunt laten.

Want waar jij je inzet doet in het vertrouwen op de ander, daar worden ook die woorden die Jezus ooit sprak waarheid: Neemt mijn juk op uw schouders, want mijn juk is zacht en mijn last is licht.

Vandaag neem ik afscheid als voorganger, als pastor. Ik doe dat in dankbaarheid. Maar nogmaals het gaat niet om mij. Als voorganger ben je ook vervangbaar. En je bent altijd maar voorbijganger. Je komt, doet waarvoor je bent aangesteld, en op een gegeven moment ga je weer. Maar u als gemeenschap gaat verder.

En dan is er werk aan de winkel. Maar waar we dat doen in goede onderlinge verstandhoudingen, waar we dat doen in de overtuiging dat we er niet alleen voor staan, en dat we dat ook niet moeten willen, daar wordt het niet zozeer werk in uitvoering, maar daar wordt het werken in vreugde.

Daar wordt het woord van de Eeuwige vruchtbaar, midden onder ons. Ik wens het u toe. Het moge u daarin allemaal, zowel in de persoonlijke sfeer maar ook als kerkgemeenschap goed gaan. Dat u gezegend moge zijn, tot in lengte van dagen.

Amen.